

Concept deelverslag van het verhandelde in de Statencommissie Economie en Samenleving (ESA)

van 04-09-2026

betreffende Statenvoorstel beëindiging status 'Groot Project' Gebiedsontwikkeling uitbreiding VDL Nedcar

Statenkenmerk	G-26-018	Maastricht	04-09-2026
---------------	----------	------------	------------

De voorzitter: Beste mensen, wij hervatten de vergadering en we zijn aangekomen bij agendapunt 9.1: Statenvoorstel beëindiging status 'Groot Project' Gebiedsontwikkeling uitbreiding VDL Nedcar. GS heeft uw Staten verzocht (GS DOC-00814841) om over te gaan tot beëindiging van de status 'Groot Project' voor het programma 'Gebiedsontwikkeling uitbreiding VDL Nedcar'. Op 10 april 2026 heeft uw commissie het verzoek gedaan aan GS om een eindrapportage op te stellen en deze middels een Statenvoorstel voor te leggen aan de Staten. Voordat we het onderwerp inhoudelijk behandelen, wil ik graag het woord geven aan de inspreker die is gearriveerd, en dat is mijnheer Van der Hoven namens de Stichting De Groene Sporenwolf. Mijnheer Van der Hoven, u mag plaatsnemen achter het spreekgestoelte. U krijgt vijf minuten inspreektijd. Welkom. Het ligt aan ons dat u haast heeft moeten maken, want de commissie heeft dusdanig veel discipline betracht dat we behoorlijk vollopen op de agenda. Dat neemt niet weg dat u vijf minuten inspreektijd krijgt, en aan u het woord.

De heer Van der Hoven: Moet ik hier drukken op het knopje?

De voorzitter: U mag op het knopje drukken, ja.

De heer Van der Hoven: Voorzitter, dank u wel. Mijn naam is Dirkjan van der Hoven. Ik spreek namens Stichting De Groene Sporenwolf uit Nieuwstadt. U sluit vandaag het project VDL Nedcar af. Twee dingen zijn niet af: circa vijf en een half hectare natuur bij Nieuwstadt, een wettelijke verplichting van de Provincie, waarvoor VDL u al heeft betaald, en een voetgangersbrug over de N297, die VDL bouwt en betaalt en die tegelijk uitvoering geeft aan de voorwaarden uit de eigen ontheffing voor de vleermuizen. Eerst de brug. Hij is er niet, omdat u eist dat hij ook geschikt is voor fietsers en mindervaliden. En zo'n brug wilde VDL niet bouwen, omdat die volgens hun eigen brief substantieel duurder is. Die eisen gelden om één reden: omdat de Provincie eigenaar wil worden. Wordt een ander eigenaar, dan vervallen ze, dat staat in uw eigen nota van 8 juli 2024. Ik citeer: 'Laat de toegankelijkheidseis vallen, mits de brug na de realisatie in eigendom komt van een andere wegbeheerder.' Waarop steunt dat eigendom? Uw stukken geven vijf gronden. De eerste: uw beheervisie wijst het bouwwerk toe aan de hoogste wegbeheerder. Maar die visie zegt zelf: de visie doet dus geen uitspraken over welke wegen de provinciale wegbeheerder behoort te beheren en zij noemt zich een leidraad met maatwerk. De tweede: de brug ligt boven een provinciale weg, maar de Wegenwet kent die rangorde niet. Daarin is het voetpad zelf een weg en een brug ook, en de onderhoudsplicht volgt uit de wegenlegger. De derde: het waarborgen van de functie van de weg. Uw eigen notitie van maart 2024 zegt, ik citeer: 'De brug dient geen professionele mobiliteitsbelangen.' De vierde: ja, zo gaat het nou eenmaal. Van de zestien bruggen over provinciale wegen in Limburg die alleen voor voetgangers en fietsers zijn, houden gemeenten er twaalf bij. En uw eigen nota van 8 juli zegt: 'Normaliter worden dergelijke voetgangersbruggen namelijk niet door de Provincie beheerd.' Dan blijft er één grond over, en die staat in dezelfde zin. Voorgesteld is om, ik citeer: 'Als partner in de gebiedsontwikkeling VDL Nedcar aan te bieden om de brug door de Provincie te laten

beheren.' Op 1 september herhaalt het College dat: 'Overdracht aan de gemeente zou onevenredig zijn, gezien de rol van de Provincie in het project VDL Nedcar.' Voorzitter, dat is geen verplichting. Dat is een aanbod aan de partner, en dat partnerschap sluit u vandaag af. Dan die vijf en een half hectare. In 2020 schreef het College aan de raad van Echt-Susteren: 'De realisering van tien hectare natuurcompensatie in Nieuwstadt is wettelijk.' Ruim vier hectare ligt er, de rest niet. VDL betaalde de Provincie ruim vijf ton voor het deel dat zij zullen realiseren. Op 1 september schrijft het College dat dat deel niet bij Nieuwstadt komt maar bij Haeselaarsbroek, een andere kern, ruim drie kilometer verderop, buiten wat het zelf de primaire zoekgebieden noemt, en dat de einddatum niet wordt gehaald. Drie vragen aan uw commissie. Eén: wilt u het College laten bevestigen wat in zijn eigen nota staat: dat de toegankelijkheidseisen vervallen als de gemeente eigenaar wordt? Twee: wilt u het College het besluit laten benoemen, met datum en kenmerk, waarin staat dat deze brug provinciaal eigendom moet worden? En als dat er niet is, waar en wanneer is die beheervisie dan bekendgemaakt? We hebben haar in geen enkel register van provinciale regelgeving kunnen vinden. Drie: wilt u het College laten zeggen met welk besluit de toewijzing aan Nieuwstadt is losgelaten en hoe het Haeselaarsbroek verhoudt tot artikel 12 van bijlage 9 van uw omgevingsverordening? Dat verbiedt compensatie waarin natuurverplichtingen liggen, en daar loopt al een project van vijf hectare dat u zelf subsidieert. Uw reglement bepaalt dat u of een commissielid, naam en bijdrage, een voorstel doet voor de behandeling van ... Ik vraag u dan ook om dat te laten luiden. Het College beantwoordt deze drie vragen schriftelijk voor uw vergadering van 15 september. De brug kost u niets. De hectares zijn al betaald. Wat ertussen staat, zijn twee keuzes zonder aanwijsbaar besluit, gedragen door een project dat u vandaag afsluit. Daar vraag ik u steun voor. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Hoven. Blijft u even staan. Er kunnen wellicht nog verhelderende vragen komen vanuit de commissie. En dat is het geval, ten eerste van mijnheer Sol van GroenLinks.

De heer Sol (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Dank voor uw bijdrage, mijnheer Van der Hoven.

De voorzitter: Zou u uw microfoon even uit willen zetten. Dank u.

De heer Sol (GroenLinks): Dank. Ik ben voornemens straks aan de Gedeputeerde te vragen om aan zijn collega, die gaat over mobiliteit, te vragen om een apart overlegje te organiseren over het onderwerp voetgangersbrug, omdat dit betrekkelijk losstaat van het formele besluit wat we nu op de agenda hebben staan. En ik denk ook dat als we dat een keer apart bespreken met de Gedeputeerde die daar ook over gaat, dat we wellicht makkelijker tot een gemeenschappelijk punt zouden kunnen komen. Even onder de aanname, stel dat GS dat voorstel zou overnemen, is dat dan ook naar uw genoegdoening?

De voorzitter: Mijnheer Van der Hoven. Graag even in de microfoon als u antwoordt.

De heer Van der Hoven: Ik hoor u geen inhoudelijke vraag stellen.

De voorzitter: Mijnheer Sol.

De heer Sol (GroenLinks): Ja, dat klopt.

De voorzitter: Mijnheer Van der Hoven.

De heer Van der Hoven: Ik wacht op een inhoudelijke vraag. Er mag één inhoudelijke vraag worden gesteld uit de commissie, heb ik begrepen, geen procesvraag.

De voorzitter: U bedoelt dat u de vraag even verhelderend wilt zien?

De heer Van der Hoven: Een verhelderende vraag mag gesteld worden.

De voorzitter: Mijnheer Sol.

De heer Sol (GroenLinks): Er staat nergens dat ik wel of geen vragen aan ... Want ik stel een vraag aan u, niet aan de commissie, vooruitlopend op een vraag die ik wellicht aan het College ga stellen. En mijn vraag is nog steeds: bent u bereid om medewerking te verlenen aan zo'n afspraak om het uiteindelijk met de verantwoordelijke Gedeputeerde en andere betrokkenen expliciet over het onderwerp voetgangersbrug te hebben, en dat nu even los te koppelen van de bespreking hier in de commissie?

De voorzitter: Mijnheer Van der Hoven.

De heer Van der Hoven: Eén: dat ik hier sta, geeft al aan dat wij dat niet als losgekoppeld zien. En twee: ik heb u dat inderdaad aangeboden. Op uw aanbod wilde ik ingaan, mits er eerst antwoord komt op de vraag dat ook de basis voor het gesprek helder is.

De voorzitter: Dank u wel. Er is ook een verhelderende vraag van mevrouw Smeets van de SP.

Mevrouw Smeets: (SP): Dank u wel. Ja, ik vroeg me heel erg af: heeft VDL nou ook contact met u gehad de afgelopen tijd? En zo niet, voelt u zich dan niet ook bedrogen door VDL? En wat zou volgens u de rol van de Provincie moeten zijn in de voetgangersbrug?

De voorzitter: Mijnheer Van der Hoven.

De heer Van der Hoven: Ik sta regelmatig in contact met VDL, al is het al omdat ik ook voorzitter ben van de stichting Groenfonds Omgeving VDL Nedcar, waarmee we overigens al negen hectare hebben gerealiseerd rond Nieuwstadt en Holtum, waar de Provincie meent dat daar niks meer te halen valt aan hectare. Nou, er is heel veel nog te halen en te realiseren. En ik voel me absoluut niet bedrogen door VDL Nedcar. VDL en VDL Nedcar hebben altijd uiterst netjes, zorgvuldig en conform onze afspraken gehandeld. De enige partij waar we eigenlijk altijd een probleem mee hebben gehad in dit hele dossier, is de Provincie Limburg. Daarom sta ik ook weer hier. Ik zou deze tijd beter kunnen gebruiken.

De voorzitter: Dank u wel voor deze beantwoording. Ik kijk even rond of er nog meer verdiepende vragen zijn. Dat is niet het geval. Dan wil ik u bedanken voor uw inbreng, en dan mag u weer plaatsnemen op de publieke tribune.

De heer Van der Hoven: Dank u wel.

De voorzitter: We zijn dan aangekomen bij de inhoudelijke behandeling, en deze zal plaatsvinden in twee termijnen, met een maximale spreektijd van drie minuten per fractie in de eerste termijn. En ik wil dit keer beginnen bij de fractie van 50PLUS, mijnheer Van Est.

De heer Van Est (50PLUS): Mijnheer Van Est kan het dit keer kort houden in dit kader, omdat wij volgens mij ook nog een soort vergelijkbare vergadering hebben gehad in april, en toen hebben wij al heel goed aangegeven dat het voor ons ook een afsluiting zou kunnen zijn in dat kader. En aangezien wij als 50PLUS wel consistent zullen blijven in onze stellingname, zullen we dat ook hier hanteren. En verder luister ik eventjes naar het verdere verloop van het debat om eventueel in de tweede termijn erop terug te komen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Est. Ik ga dan naar mijnheer Kraa van de Partij voor de Dieren.

De heer Kraa (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, bij dit onderwerp willen wij nogmaals benadrukken dat een eeuwenoud bos, een leefgebied voor vleermuizen en andere soorten dieren, onnodig is gekapt voor de uitbreiding van een bedrijf, terwijl de plannen die deze kap rechtvaardigen uiteindelijk niet tot stand zijn gekomen. Desondanks zijn wij content met de compensatie zoals die nu is afgesproken. Tegelijkertijd wil ik ... ik herformuleer die zin even. Ondanks dat er ambities zijn om het verlies van het Sterrebos te compenseren, zijn deze nog lang niet waargemaakt. Onze fractie maakt zich zorgen over de stand van zaken van de natuurcompensatie, ook in het licht van de voorgenomen beëindiging van het 'Groot Project', en hebben hier een aantal vragen over. Uit de beantwoording van de Gedeputeerde blijkt dat de compensatie pas in 2027 wordt gerealiseerd. Graag zouden wij in verband met het eindigen van dit 'Groot Project' op de hoogte worden gehouden van de voortgang. De zoekgebieden van de natuurcompensatieverplichting en de additionele natuur komen vrijwel overeen. Hoe worden die boekhoudkundig en inhoudelijk uit elkaar gehouden? Oftewel, hoe voorkomen we dat de additionele hectares worden meegerekend voor de verplichte natuurcommissie, of andersom? Voorzitter, dan missen wij in het voorliggende Statenvoorstel de reflectie op de vraag waarom er destijds wel is gewacht met bepaalde infrastructurele investeringen, maar niet met de kap van het Sterrebos? En zijn er voor de kap van het bos geen vergelijkbare randvoorwaarden gesteld, terwijl die er voor de besteding aan infrastructuur wel waren? Wij zouden daarom graag van de Gedeputeerde horen welke lessen de Provincie eruit trekt. Kunnen we voorkomen dat er in de toekomst opnieuw een oud bos wordt gekapt, voordat er voldoende zekerheid bestaat over de plannen waarvoor die kap noodzakelijk wordt geacht? In het Statenvoorstel wordt gesproken over compensatie als gevolg van de aanpassing van de infrastructuur, alsof de uitvoering daarvan nog afhankelijk is van verdere ontwikkeling. Kunnen wij van de Gedeputeerde de toezegging krijgen dat de afgesproken compensatie daadwerkelijk wordt uitgevoerd en dat de Provincie erop toeziet dat deze ook door de gemeente Sittard-Geleen wordt gerealiseerd? Voorzitter, dan de bovenwettelijke natuurcompensatie. Hier staat omschreven dat de gemeente Sittard-Geleen dit invult als gemeentelijk groen, oftewel mensgerichte natuur, maar voor de Partij voor de Dieren is niet ieder stuk groen automatisch natuur. Een park of recreatieve groenvoorziening kan waardevol zijn voor de leefomgeving, maar vervangt niet zonder meer de ecologische functies van een oud bos en een natuurlijk leefgebied voor dieren. Kan de Gedeputeerde toezeggen dat gemeentelijk recreatief groen niet als volwaardige natuurcompensatie wordt aangemerkt? En tot slot: worden er eisen gesteld aan de ecologische kwaliteit, biodiversiteit, samenhang en het

leefgebied voor soorten, en wordt er ook rekening gehouden met de toenemende droge periodes die we helaas door de aanhoudende klimaatcrisis steeds meer gaan meemaken? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kraa. Dan is het woord aan mijnheer Sol van GroenLinks.

De heer Sol (GroenLinks): Dank, voorzitter. Laat ik beginnen met te stellen dat het beëindigen van de status 'Groot Project' ook wat ons betreft geen punt van discussie is, daar zijn we het wel mee eens. Wat ons wel opvalt, is dat de evaluatie die is bijgevoegd in de stukken eigenlijk niet heel erg kritisch is op de eigen rol van de Provincie. Voor mij is de kernzin in die evaluatie de wil, de wens om VDL maximaal in positie te brengen, en dat heeft ertoe geleid dat we uiteindelijk toch aanzienlijke kosten hebben gemaakt, voorbereidingskosten, het Sterrebos hebben gekapt en uiteindelijk dat allemaal op basis van wat strikt genomen toch gewoon prospects waren van het bedrijf, potentiële klanten. Ik ben zelf ook ondernemer. Als ik mensen ga aanstellen op basis van, of had aangesteld op basis van de prospects die ik in mijn lijstje had, dan was het niet goed afgelopen met mijn bedrijf. Dus ik denk ook dat we ons als Provincie ook beter moeten bezinnen op de vraag of wij niet op andere manieren ... Want deze situatie gaat zich ongetwijfeld, of doet zich ook vaker voor dat je uiteindelijk als Provincie zegt van bedrijvigheid is goed, we willen wel maximaal faciliteren, maar wat is dan het moment, welke randvoorwaarden zouden dan gerealiseerd moeten zijn om ook als Provincie daadwerkelijk te zeggen van we gaan nu dingen doen, we gaan geld uitgeven of we gaan toestemming geven om een bos te kappen of wat dan ook? En wat mij betreft zou ik er ernstig voor willen pleiten om die lat veel hoger te leggen dan hij in ieder geval gelegen heeft in dit dossier. Om maar nog een voorbeeld te geven ...

De voorzitter: Dat roept een vraag op van het CDA, mijnheer Hanegraaff.

De heer Hanegraaff (CDA): De heer Sol wou net een voorbeeld geven, en misschien geeft hij dan wel antwoord op mijn vraag. Kan de heer Sol daar iets meer over vertellen? Gaat het er dan om dat we bijvoorbeeld pas als het contract getekend is zo'n contract gaan aanbieden? Want ik kan me ook voorstellen, de fout die hier gemaakt is, lijkt mij eerder dat er gewoon geen voorwaardelijkheid in het contract is opgenomen, een domme fout, een heel domme fout, maar daarmee zou het probleem wel opgelost zijn. Want als dat erin had gestaan, dan hadden we pas ... Op het moment dat ze voldaan hebben, ga je pas dat soort volgende stappen nemen. Dus is het nou echt zo'n groot probleem of is het ... Misschien maakt de heer Sol het een beetje groter dan het in werkelijkheid is? Of bent u dat niet met me eens?

De voorzitter: Mijnheer Sol.

De heer Sol (GroenLinks): Het is in ieder geval een duur probleem geworden. Groot of klein, dat laat ik aan ... Het had denk ik ook inderdaad met goede condities best voorkomen kunnen worden. En het voorbeeld wat ik wil aanhalen, is van een situatie eerder waar ook door VDL werd gesteld dat de spoorontsluiting absoluut noodzakelijk was om door te groeien naar 400.000 productievolume en achteraf bleek dat ook niet per se nodig. Dus er zijn wat dat betreft ook denk ik eerdere voorbeelden geweest waar dus randvoorwaarden toch best wel zijn veranderd. Ten slotte over de natuurcompensatie, daar heeft mijn buurman ook al het nodige over gezegd. En ik denk inderdaad dat, zeker ook na de evaluatie die we door onze Statenonderzoeker hebben laten doen ... Oké, er is nu in ieder geval uitzicht op

realisatie, dat is al heel wat. Het is te laat. Dat is jammer, maar goed, dat kunnen we nu ook niet meer veranderen. Maar ook daar denk ik, even los van het feit dat we nu in de verordening sowieso de financiële compensatie eruit hebben gehaald, dat we beter aan de voorkant zouden moeten bedenken van wat dat dan betekent als er gecompenseerd moet worden. Dus die opmerkingen wou ik meegeven, en graag daar een reflectie over.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we door met mevrouw Smeets van de SP.

Mevrouw Smeets (SP): Dank u wel, voorzitter. Volgens mij is het heel logisch dat wij vandaag ... O, mijn wekker gaat al.

De heer Sol (GroenLinks): Dat is mijn wekker nog.

Mevrouw Smeets (SP): O ja. ... dat wij vandaag met elkaar het gesprek voeren over de beëindiging van de status 'Groot Project'. We hebben daar ook nadrukkelijk zelf om gevraagd de afgelopen tijd. En deze eindrapportage voldoet, wat mij betreft, ook aan het uitvoeren van de formele Regeling Grote Projecten, dus ik ben er gewoon heel blij mee dat dat op deze manier en in deze procedure ook is gebeurd, waarbij we het beëindigen natuurlijk dadelijk in PS verankeren met dat formele besluit, en daar kunnen wij ook mee instemmen. We hebben wel heel erg geleerd van een besluit dat we destijds namen. We betreuren niet alleen dat het redden van Nedcar is gefaald, maar ook dat de werknemers op straat zijn komen te staan, en dat wij bijzondere natuur hebben laten slachtofferen voor de uitbreiding van een fabriek die geen auto's kan produceren, maar waar de basis is gelegd voor oorlogsindustrie. En wij hebben ook heel nadrukkelijk niet mee ingestemd met herbestemming van de middelen die vrij zijn gevallen en worden besteed aan creëren van voor ons onmenselijke economische activiteiten. Maar des te meer zullen wij wel controle blijven voeren op die natuurcompensatie, want dat vinden we juist wel een heel belangrijk component in dat vervolg. Daar wil ik het voor nu bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de fractie BBB, mijnheer Zeedzen.

De heer Zeedzen (BBB): Dank je wel, voorzitter. Er is al veel gezegd, maar we gaan kijken. Laten we beginnen met de realiteit onder ogen te zien. De ambitie is niet gehaald door het vertrek van BMW en het wegblijven van nieuwe opdrachtgevers. Daar moet je gewoon eerlijk over zijn. Maar wat destijds wel heel begrijpelijk was vanuit de rol van de Provincie, was het streven naar het behoud van de maakindustrie en werkgelegenheid en de keuzes die daar destijds gemaakt zijn om daar geld in te investeren. De fundamentele vraag voor BBB is nog steeds of het grootschalig aanpassen van de fysieke omgeving en infrastructuur rond de fabriek dan wel de meest aangewezen knop was om aan te draaien om die concurrentiepositie van VDL Nedcar te versterken, maar dat gaan we nooit weten. Dan iets wat al bij verschillende collega's aan bod is gekomen, de contractuele les en de kwetsbaarheid van het go-moment. Het ingebouwde go-moment heeft ergere kapitaalschade voorkomen, dus daar zijn we heel blij mee, maar de realiteit is ook dat we afhankelijk waren van VDL Nedcar, die uiteindelijk zelf aangaf dat het go-moment niet meer haalbaar was. Hadden zij dat niet gedaan om een of andere reden, dan hadden wij waarschijnlijk als Provincie nog heel lang in onzekerheid kunnen blijven hangen, met wellicht oplopende voorbereidingskosten. Dus we hebben behoefte aan actieve regie voor als lessons learned naar de toekomst toe. Een goed projectkader vraagt niet alleen om voorwaarden om door te gaan, maar juist ook

om contractuele criteria om tijdig en beheerst te kunnen stoppen. Dan eindig ik met twee vragen, die gaat dus over het contract en de exitstrategie. Hoe zorgt GS ervoor dat we bij toekomstige, tussen haakjes, anterieure overeenkomsten bij projecten niet alleen een go-moment hebben, maar ook juist een strak gekaderd no-go-moment, met objectieve criteria en duidelijke einddatum? En over de lopende verplichtingen: kan GS aan Provinciale Staten een helder en actueel overzicht geven van wat er na het intrekken van deze projectstatus nog exact aan verplichtingen openstaat, zowel inhoudelijk als financieel? Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zeedzen. Dan gaan we naar mijnheer Hanegraaff van het CDA.

De heer Hanegraaff (CDA): Wij zullen het ook kort houden, want de vorige keer hebben we eigenlijk al een evaluatie gegeven over wat we van het hele project vonden, dat is een beetje in lijn met wat de heer Van Est zei. Eén korte vraag, die gaat over de kruising bij de huidige ingang, die blijft wat ons betreft belangrijk, omdat het natuurlijk een ontsluiting voor het terrein is, maar juist ook omdat het een goede internationale aansluiting richting Duitsland potentieel mogelijk maakt. Er is al best veel werk in gestoken in het onderzoek naar die mogelijkheden. Het zou zonde zijn als dat volledig wordt weggeduwd, dus is dat een mogelijkheid dat dat behouden blijft en eventueel in het IPML wordt geschoven? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de VVD, mijnheer Bloi.

De heer Bloi (VVD): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vooralsnog komt er een einde aan bijna 60 jaar auto-industrie in Limburg, maar tegelijkertijd ontstaat er op de VDL-site in Born ruimte voor een nieuw hoofdstuk. Ontwikkelingen op het gebied van automotive, defensietechnologie, energieopslag en autonome systemen kunnen nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid naar Limburg brengen. De VVD ziet hier grote kansen en blijft de ontwikkelingen van deze voor Limburg belangrijke locatie nauwlettend volgen. We hebben de eindrapportage aandachtig gelezen en hebben nog enkele vragen over de afronding van het 'Groot Project' en 'Gebiedsontwikkeling uitbreiding VDL Nedcar'. In de rapportage lezen we over € 6,5 miljoen aan voorbereidingskosten, € 3,3 miljoen aan nog te maken kosten en mogelijk € 8,9 miljoen in verband met een achtergestelde lening van het ministerie van Economische Zaken. Kan GS helder aangeven wat uiteindelijk de totale kosten voor de Provincie zijn, en ontvangt Provinciale Staten hierover nog een definitieve eindafrekening? Twee: voor de financieel afgekochte zes en een half hectare natuurcompensatie is volgens de rapportage pas 0,9 hectare gerealiseerd. Wat is de concrete planning voor de resterende vijf en een half hectare? En de gemeente Sittard-Geleen zou die aanplant uitvoeren. Hoe zit het met de verantwoordelijkheid in de toekomst voor beheer en onderhoud? Hoe zit het met die kosten en wie gaat die betalen? Vraag drie: ook de natuurcompensatie die samenhangt met de infrastructuur en die uiteindelijk niet is aangelegd, wordt volledig uitgevoerd. Kan GS toelichten waarom hiervoor is gekozen en waar het bedrag specifiek voor het infrastructuurdeel is gemoeid, en ook welke concrete meerwaarde dit gaat opleveren voor de omgeving? Vier: de nieuwe ontwikkelingen richten zich op automotive, defensietechnologie, energieopslag en autonome systemen. De VVD juicht deze koers toe. Welke concreet meetbare doelstellingen hanteert GS voor werkgelegenheid, bedrijvigheid en investering op de VDL-site, en op welk moment wordt PS hierin meegenomen? En tot slot, de herontwikkeling staat volgens GS formeel los van het oude grote project. Tegelijkertijd wordt er gesproken over € 10 miljoen die opnieuw beschikbaar wordt gesteld voor de herontwikkeling. Hoe houdt GS Provinciale Staten aangehaakt bij de besteding van dit bedrag, de resterende financiële

verplichtingen en de openstaande natuurcompensatie, en hoe wordt de controlerende positie van Provinciale Staten daarbij gewaarborgd? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bloi. We gaan naar mijnheer Roso van JA21.

De heer Roso (JA21): Voorzitter, we kunnen het ook heel kort gaan houden. Wij zijn voorstander van het beëindigen van in ieder geval het zijn van een 'Groot Project', de uitbreiding van WDL. Ik had allemaal financiële vragen willen stellen, maar die zijn door de buurman gesteld, dus daar wil ik me bij aansluiten. Daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan steken we over naar de fractie van de PVV, mijnheer Van Bijnen.

De heer Van Bijnen (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ten eerste is het natuurlijk treurig dat we vandaag het 'Groot Project' Gebiedsontwikkeling VDL Nedcar gaan beëindigen. Door links activistisch beleid in Brussel is VDL Nedcar natuurlijk uiteindelijk gesloten. En we moeten er zeker voor waken hier in Limburg dat niet andere sectoren, zoals de luchtvaart, inclusief ook de chemische industrie, gesloopt gaan worden. Ik mis de ... Nieuwe microfoons, hè? Ik moet er dichterbij gaan zitten. We moeten ervoor waken dat niet andere sectoren in Limburg ook gesloopt gaan worden. Verder eigenlijk nog een paar inhoudelijke ... Wilt u nog wat zeggen?

De voorzitter: Het was een onderonsje tussen mevrouw Berghorst, die had een verkeerd naambordje.

De heer Van Bijnen (PVV): O, verkeerde naam. Oké, ik heb de goede staan. Eigenlijk dan nog wel wat vragen, los dat het natuurlijk treurig is dat de sector daar is gesloopt. We zien natuurlijk wel wat dingen staan over natuurcompensatie. Het is eigenlijk de vraag van kan GS daar meer termijnen aan koppelen wanneer dat allemaal wel gerealiseerd gaat worden? En hetzelfde geldt eigenlijk voor het stukje verbetering van de leefbaarheid, zeg maar, als GS daar iets over kan roepen, meer van termijnen als dat er nu te lezen valt in de eindrapportage, als ze daar iets over hebben, en dan eigenlijk meer de lessen voor de toekomst? Ik heb ze net al voorbij horen komen en betogen van andere collega's, natuurlijk, maar vooral ook het stukje ... Er zijn wel kosten gemaakt, natuurlijk, proceskosten. Wel lessen voor de toekomst: waren die nodig geweest op het moment dat we pas dat hadden gedaan, natuurlijk, als er zeker weten een nieuwe opdrachtgever zou komen? Had het voorkomen kunnen worden? Misschien ook niet, maar misschien kunnen we daar een toelichting op krijgen, want als we dat voor de toekomst kunnen voorkomen bij andere projecten zou dat mooi zijn. En dan natuurlijk de belangrijkste les voor de toekomst is om zeker in die overeenkomsten zeg maar een clause op te nemen, waardoor we ook onder bepaalde voorwaarden zelf het initiatief kunnen nemen om eruit te stappen. Voor de rest eigenlijk geen op- of aanmerkingen aan straks het voorstel om het project nu te gaan beëindigen, helaas.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Bijnen. Dan gaan we naar de bijdrage van mijnheer Loomans van Horizon.

De heer Loomans (Horizon): Dank u wel, voorzitter. In april van dit jaar hebben de Staten, gelijktijdig met het besluit om het 'Groot Project' Gebiedsontwikkeling VDL Nedcar te beëindigen, aan GS opdracht gegeven om nog een eindevaluatie op te stellen en deze ligt nu vandaag voor. Zoals te verwachten was,

gaat deze evaluatie vooral in op het verloop van het project, de financiën en de gevolgen voor de Limburgse economie, en dat heeft gelukkig een aantal interessante leerpunten opgeleverd die bijvoorbeeld konden worden meegenomen bij de actualisatie van SiS 4.0. En hoewel de evaluatie ook uitgebreid ingaat op de natuurcompensatie, heeft de brief van De Stichting De Groene Sporenwolf over dit onderwerp duidelijk gemaakt dat hier het laatste woord nog niet over is gezegd. Uit de reactie van GS blijkt dat de figuurlijke bal nu bij de gemeente Sittard-Geleen ligt om de resterende natuur te realiseren en dat de Provincie de handen ervan aftrekt. Voelt GS dan nog wel de verantwoordelijkheid om te bewaken dat deze compensatie volgens afspraak en binnen de gestelde termijn wordt gerealiseerd? Een vergelijkbare onbevredigende situatie is ontstaan met betrekking tot de voetgangersbrug over de N297, waar Provincie, VDL en De Groene Sporenwolf in een patstelling terecht zijn gekomen, en het er alvorens nog naar uitziet dat er, ondanks gewekte verwachtingen en een onderbouwde behoefte, geen zicht op is dat deze brug gerealiseerd gaat worden. Dit ondanks het feit dat er nog een verplichting van VDL openstaat om een hop-over voor vleermuizen over de N297 te realiseren. Is er nog een weg mogelijk uit deze impasse en kan de Provincie hier wellicht nog wel voor wat smeerolie zorgen? En dan is er nog een ander open einde bij dit grote project, want wat volledig ontbreekt in de evaluatie is dat ondanks het feit dat 'Groot Project' VDL uiteindelijk niet door is gegaan, er in dit smalste stukje Limburg een diep litteken is achtergebleven, een pijnlijk kaal gebied waar voorheen het oude Sterrebos stond, het Sterrebos dat veel te vroeg, voordat duidelijk was dat er überhaupt een levensvatbaar project was, is gekapt. Ik vind het triest dat hier niets over wordt gezegd in die evaluatie en er ook geen lering uit wordt getrokken om in de toekomst veel zorgvuldiger om te gaan met dit soort oude natuur. Geld kan je compenseren, het verlies van een baan is te compenseren, maar een 200 jaar oud bos is niet zomaar te compenseren door ergens anders een stukje land als natuur te bestempelen. Ik mag toch hopen dat we als Provincie ons uiterste best doen om een herhaling van deze situatie in de toekomst te allen tijde te voorkomen. En ik ben van mening dat hierover nog iets moet worden toegevoegd aan deze evaluatie, en niet alleen daar, maar ook bij andere relevante procedures en kaders, en ik hoor graag van de Gedeputeerde of hij daartoe bereid is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loomans. Dan gaan we naar de bijdrage van mevrouw Berghorst, PvdA.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, dank u wel. Allereerst zou ik het College graag willen vragen of het wil reflecteren op de bijdrage van de spreker. De spreker snijdt daar aan dat verhouding met VDL op orde is, maar dat het probleem bij de Provincie ligt, en ik zou graag de visie van het College daarop horen. Dan even naar vraag vijf van de evaluatie, want die vraagt om actuele informatie over de wijze van beheersing, beheer, het functioneren van de projectorganisatie. En het antwoord is, en ik vat hem even samen: wij hebben PS geïnformeerd met voortgangsrapportages en mededelingen. Voor mij is dat niet een antwoord op de gestelde vraag. Het klopt dat wij geïnformeerd zijn via voortgangsrapportages en mededelingen, maar volgens mij vraagt vraag vijf om te reflecteren op de manier waarop wij risico's hebben beheerst, de manier waarop we het project hebben beheerd en de manier waarop de projectorganisatie heeft gefunctioneerd. Die informatie ontbreekt en ik zou aan het College willen vragen om daar in ieder geval mondeling op toe te lichten hoe zij dat ziet. Dan viel mij ten aanzien van de anterieure overeenkomst op dat het College daar concludeert dat we te weinig rekening hebben gehouden met het scenario van geen nieuwe opdrachtgevers. En dat verwondert de Partij van de Arbeid, want dit was precies het punt wat wij op 18 december 2020 hebben gemaakt, daar zelfs een motie over

hebben gemaakt. En dit is ook een punt wat in ieder geval door de Partij van de Arbeid, en ook door meerdere partijen, is aangedragen in iedere bijeenkomst die we over dit dossier hebben gehad. Wat is plan B? Ik kan de gevlogen term nog noemen: het maakt me niet uit wat we daar bouwen, als we er maar iets bouwen. En het verbaast mij dat de Staten daar zoveel nadruk op heeft gelegd en dat het College dan nu stelt: daar hebben we onvoldoende rekening mee gehouden met dat dat überhaupt een mogelijkheid zou kunnen zijn dat wij daar geen nieuwe opdrachtgevers zouden aantrekken. Daar zou ik ook graag nog een reflectie op willen, en voor de rest sluit ik mij aan bij de bijdrage van de heer Sol.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Berghorst. Tot slot gaan we naar mevrouw Wesseling van D66.

Mevrouw Wesseling (D66): Dank, voorzitter. Er zijn al veel vragen gesteld, dus ik zal proberen het kort te houden. Wij zien de potentie van deze site als een mogelijke groeilocatie voor nieuwe en toekomstige innovaties: defensie, batterijtechnologie en duurzame mobiliteit, en dan ook de koppeling naar onderwijs. En we vragen het College dan ook om die gesprekken met bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen actief te blijven voeren en in te zetten op een stevige motor voor werkgelegenheid in Limburg. En wij vinden het ook belangrijk om als Staten goed betrokken te blijven bij de nieuwe koers. Wat zijn de doelen? Welke publieke middelen zetten we in en hoe gaat GS uiteindelijk de Provinciale Staten goed betrekken? En met het administratieve afsluiten van VDL als een 'Groot Project' mag ook de openstaande natuurcompensatie natuurlijk niet verdwijnen, dus wij kijken ook uit naar de jaarlijkse rapportage die hierover zal verschijnen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van uw commissie en gaan we over tot de beantwoording door de GS en geef ik het woord aan Gedeputeerde Satijn, en u heeft 25 minuten.

Gedeputeerde Satijn: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij is het de ambitie, ben ik goed te horen, want ik zit op enige afstand van de microfoon, het is ook voor mij een nieuwe situatie, om recht te doen aan het feit dat u deze commissie in ieder geval met enige spoed wilt doorlopen, maar er zijn natuurlijk een aantal vragen gesteld, zeker ook als het gaat om reflectie van dit project. Het is een project dat langdurig onderdeel uitmaakt van beraadslagingen in deze Staten, wat heel veel aspecten kent. Ik denk dat het ook voldoende aan de orde geweest is in deze commissie met de vragen die er zijn gesteld, voorzitter, maar ook in het verleden, als we kijken hoe vaak we hier met elkaar over gesproken hebben, besloten en openbaar, over elementen als het opdrachtgeverschap van VDL, als het gaat over natuurcompensatie. Achteraf hebben we heel veel met elkaar gesproken en er is ook heel veel uitgewisseld. Dat maakt het zeker zo belangrijk om, als je op het punt staat om dit af te sluiten, nog eens een keer terug te kijken met elkaar. Die reflectie is ook gevraagd. Waar ik altijd wat voorzichtig mee wil zijn, is dat je soort van terugkijkend weet wat er is gebeurd en dan allerlei vormen van oordelen gaat vestigen. Ik kan mij heugen, in de bijna zes jaar dat ik hier Gedeputeerde ben, dat ik dit dossier in de hand heb gehad, bij wijze van spreken, dat we natuurlijk al veel eerder met elkaar zijn gekomen tot het maken van afspraken rondom dit project. En we hebben ook al vele malen met elkaar gesproken over of dat nou goed is gegaan overall en wat beter had gekund. En ik ben te allen tijde bereid om dat gesprek met u te blijven voeren, of het nou gaat over natuurcompensatie, of het gaat over de economische kansen die daar zijn geweest en die er zijn gemist, bij wijze van spreken, en welk effect dat heeft gehad. En ik denk dat mevrouw Berghorst in het verleden ook heel veel aandacht heeft gevraagd, niet alleen voor de positie

van de industrie die er zou moeten komen, maar ook voor herstellende natuurcompensatie. Er is zelfs een apart debat over geweest met de heer Faassen, als het gaat over de kap van het Sterrebos, waar natuurlijk een hele hoop aandacht voor is geweest, terechte aandacht voor is geweest, maar ook gewoon het missen van de economische kans en uiteindelijk het verlies van heel banen dat heeft plaatsgevonden. Dus dit dossier kent best wel veel verliezers als je erop terugkijkt. En dan heb ik het niet alleen over geld, want dat vind ik het minst belangrijke misschien in dit perspectief. Dan gaat het over natuur, het gaat over banen en zeker ook het perspectief van sommige mensen en gezinnen hier in Limburg. Al die elementen vindt het College even belangrijk. En daar kunnen we met elkaar van gedachten over wisselen, daar kunnen we het met elkaar eens worden of niet eens worden, dat raakt ons allemaal. En we kennen elkaar ook goed genoeg hiervoor, dat geldt net zo goed voor de natuur, ik zal zo meteen de vragen beantwoorden, maar ook als het gaat over de kwaliteit van de anterieure overeenkomsten die we hier ooit met elkaar hebben afgesproken en met VDL. Daar hebben we ook al heel veel van gevonden dat dat ook niet op alle momenten even ideaal is geweest en dat dat in ieder geval heeft geleid tot een constructie waardoor we nu hier een nieuwe overeenkomst hebben gesloten met elkaar over de vervolginvulling van het gebied. Dus er zitten heel veel elementen aan. En ik kan u ook in alle oprechtheid zeggen: gelukkig ben ik zeker niet met hoe een aantal dingen zijn gelopen daarin. Alleen, ik wil ook voorzichtig zijn. Nogmaals, niet zozeer dat ik niet wil veroordelen, maar dat we dat leggen langs de schaal van wat we nu weten, terwijl we destijds altijd voor de opportuniteit zijn gegaan dat we daar mogelijk een heel mooie industriehal hadden kunnen vestigen voor Limburg. En als dat was gelukt, dan hadden we op een andere manier waarschijnlijk naar dat project gekeken dan dat we dat nu met elkaar doen. Dus daar zitten wat elementen in waar ik altijd op aan te spreken ben, voorzitter. De reflectie op de inspreker is ook gevraagd door mevrouw Berghorst. Er was een heel mooi aanbod gedaan, volgens mij door de heer Sol. Althans, dat heb ik gehoord in de commissie, in zijn bijdrage, ik zou bijna zeggen een beetje in het begin van de commissie, maar ik ben te allen tijde bereid. Ik heb de woorden van de inspreker goed gehoord. Als de storende factor bij de Provincie ligt, dan wil ik ook graag weten wat dat dan is. Dus dan gaan we ook dat gesprek aan met elkaar om te bezien van hoe wordt het dan beleefd, in dit geval bij de inspreker. En dan wil ik ook het aanbod van de heer Sol toch maar gewoon meenemen dat we dan ook het gesprek gaan voeren hoe in ieder geval De Groene Sporenwolf de ontwikkeling rondom die brug ziet en hoe daar de opinies over zijn aan hun kant en de opinies aan de kant van het College. Dus ik hoop niet dat de heer Sol het vervelend vindt dat ik zijn voorstel ongevraagd overneem, maar ik denk wel dat als er een beeld ontstaat bij een partij waar de Provincie zaken mee doet, en dat beeld zou zijn dat de Provincie Limburg niet zou willen meewerken of niet meewerkt of niet goed meewerkt, dan wil ik ook graag altijd weten: waar ligt dat dan precies aan? Gaat dat echt over de inhoud of zijn er andere beelden die er bestaan over stukjes samenwerking? Waarvan ik het in ieder geval belangrijk vind dat we te allen tijde het zeker ook oneens met elkaar zouden kunnen zijn, maar het altijd moeten hebben over het feit dat we het goed met elkaar erover hebben gehad. Dus dat is een toezegging, voorzitter, die ik met plezier doe. Dan mag u zelf besluiten of u die bij mevrouw Berghorst of bij de heer Sol zet of bij allebei. Dat laatste lijkt mij verstandig, gelet op de toekomst. Een aantal vragen, voorzitter.

De voorzitter: Ik zie het, Gedeputeerde. Er is een vraag van mijnheer Loomans van Horizon.

Gedeputeerde Satijn: Ja.

De heer Loomans (Horizon): Even een vraag. Ik had het even in mijn bijdrage over de afspraak die met VDL is gemaakt dat er een hop-over voor vleermuizen over die N297 gerealiseerd zou moeten worden. Als zij nu niet verder meewerken aan de brug of het viaduct, dan blijft toch die verplichting openstaan dat er wel iets gedaan moet worden, als ik het goed begrepen heb? Dus zij kunnen eigenlijk hun handen er niet helemaal van aftrekken, lijkt mij. Klopt dat?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Dat is juist, maar ik was nog niet bij die beantwoording gekomen. Als dat uw destillatie is van mijn eerste inleiding, dan heeft u gelijk. Ik wil dan graag komen tot beantwoording van de vragen, voorzitter, gelet op de tijd. Ik begin bij de Partij voor de Dieren, de heer Kraa, de eerste vraag. Wij hebben natuurlijk als College eerder toegezegd aan PS dat we u goed op de hoogte houden van de voortgang van de realisatie van de natuurcompensatie. Het is in het debat rondom dit dossier al aan de orde geweest, maar ook in het aparte debat wat mevrouw Berghorst destijds heeft gehad over de natuurcompensatie, hebben we goede afspraak gemaakt over het feit dat we u daar halfjaarlijks over op de hoogte te brengen, dus daar nemen we dat in mee. Uw tweede vraag: de wettelijke natuurcompensatie moet te allen tijde aan de kwaliteitseisen voldoen van de mitigatie van het natuurcompensatieplan en aansluiting vinden bij het Limburgs natuurwerk, netwerk. Hier staat toch echt natuurwerk. Ik ben brildragend, maar dit kan ik nog lezen. Reflectie op waarom we destijds ... [6:11:19] infrastructurele investeringen en niet de kap van het Sterrebos. Achteraf kun je daar natuurlijk heel verschillend naar kijken. Op dat moment is op basis van de toen geldende omstandigheden dat besluit genomen, en dat is mede ook door PS genomen. Dat is niet bedoel als jij-bak, maar op dat moment was dat voor ons de voorliggende beslissing. Een terechte vervolgvraag van u, of constateer ik niet alleen van u, ook van andere partijen, is hoe voorkomen we in de toekomst dat bos gekapt wordt voordat blijkt dat het ook echt noodzakelijk is. Ik denk dat we met elkaar, ook vanuit dat dossier en ook in de gesprekken die we daarna hebben gevoerd, daar waar het gaat over grote projecten hier in Limburg, ook in deze Staten en ook voor een deel omvattend SiS 4.0, echt die controle aan de voorkant echt goed hebben ingeregeld om ervoor te zorgen dat dat niet meer gaat gebeuren, in ieder geval dat we daarover met elkaar goed het gesprek over hebben gevoerd dat er dan een geldend besluit wordt genomen. De gevoelens die er daarover zijn, daar heb ik veel respect voor. Ik schat in dat dat in de toekomst niet zo snel zal gebeuren op de wijze waarop dat is gebeurd. Dan heeft u een vraag gesteld, althans, gevraagd om een toezegging dat compensatie zou worden uitgevoerd. Dank je wel. Dat hebben wij reeds toegezegd. Dat hebben we ook bevestigd op 17 september 2025 met een mededeling portefeuillehouder. Dan heeft u nog gevraagd of ik kan toezeggen dat recreatief groen niet als volwaardige natuurcompensatie wordt aangemerkt. We zijn wel degelijk inderdaad ... Met de gemeente Sittard-Geleen hebben we de afspraak gemaakt dat de bovenwettelijke natuurcompensatie bij Huize Holtum wordt gerealiseerd.

De voorzitter: Dat roept een vraag op van mijnheer Kraa, van de Partij voor de Dieren.

Gedeputeerde Satijn: Oké, dat mag.

De heer Kraa (Partij voor de Dieren): Dank je wel, voorzitter. In het stuk staat nog dat het nog op losse schroeven staat of de gemeente Sittard-Geleen dat gaat uitvoeren.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Dat geldt niet voor Huize Holtum. Even zien. Worden er eisen gesteld aan de ecologische kwaliteit? De wettelijke natuurcompensatie bestaande uit natuurtype bos, inheems planmateriaal. Met soortkeuzes wordt rekening gehouden met de toenemende droogtes, dus we houden ook rekening met de compensatie naar het ecologisch beeld op dat moment. Dan kom ik bij de heer Sol uit, die vroeg ...

De voorzitter: Er is alsnog een vraag van mijnheer Kraa, Partij voor de Dieren.

De heer Kraa (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Wij lezen in het stuk dat de compensatie dus ook uitgevoerd kan worden als gemeentelijk groen, dus als recreatief groen, en dat kunnen wij ook zien als parken of als recreatief gebruik voor mensen en niet per se voor natuur. En daarom onze vraag: aan welke eisen moet deze natuurcompensatie voldoen?

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Dat wat u stelt, geldt niet voor de wettelijke natuurcompensatie.

De voorzitter: Mijnheer Kraa.

De heer Kraa (Partij voor de Dieren): Dank je wel. Dus in dit geval gaat het natuurlijk om de bovenwettelijke natuurcompensatie, en daar gelden die eisen dan niet, kan ik van u ...

Gedeputeerde Satijn: Dat klopt. Dus je hebt de wettelijke natuurcompensatie, die moet wel voldoen aan die eisen, en de bovenwettelijke hoeft daar niet aan te voldoen. Even zien. Dan kom ik bij de heer Sol uit, die vroeg om een reflectie. Nou, die heb ik bij mijn introductie zo breed mogelijk proberen in te steken. Ik hoor in de tweede termijn of dat tot zijn tevredenheid is. Even zien. Ik kom dan ... Heef mevrouw Smeets geen vraag gesteld?

Mevrouw Smeets (SP): Nee.

De voorzitter: U bent heel verbaasd.

Gedeputeerde Satijn: Ja. Nee, ik weet, de dag is nog niet voorbij.

Mevrouw Smeets (SP): Ik wilde naar huis.

De voorzitter: Dat mag.

Gedeputeerde Satijn: Ik kom bij de heer Zeedzen uit over zijn opmerking hoe we ervoor zorgen dat die anterieure overeenkomst een go- en een no-go-moment heeft. We hebben het er volgens mij in de debatten met elkaar al heel vaak over gehad, over het feit dat ook het College, weliswaar met een blik

vanuit de toenmalige situatie, ook die hele anterieure overeenkomst geen beste overeenkomst vond, zal ik maar zeggen. Daar hebben we elkaar ook al vaak over beetgepakt hier in deze Statencommissie en in de Staten zelf. Dus wat ons betreft is dat volstrekt helder dat dat nooit meer hoeft te gebeuren, en volgens mij volgens u ook. Dus wat dat betreft hebben we daar goed van geleerd, zeker als je kijkt naar welke hindernissen dat oplevert als je zo'n anterieure overeenkomst wil beëindigen en je hebt daar geen goede afspraken met elkaar over gemaakt. Voor de lopende verplichting, kan GS een overzicht geven wat er na de intrekking van de status nog openstaat? Ook daar hebben we in het verleden over gerapporteerd. Ik zal daarop toezeggen dat we dat alsnog gaan doen. Ik zal u daar een brief over sturen, en daar zullen we ook gelijk de vraag van de heer Bloi in meenemen, want die heeft er ook om gevraagd. En dan doen we dat in een totaalpakket en dan sturen we u dat zo spoedig mogelijk toe. Het kruispunt van het CDA, mijnheer Hanegraaff. We blijven het gesprek voeren met VDL over de ontwikkeling van de site zelf. Datgene wat u opmerkt, is ons ook opgevallen, dus we vinden het ook belangrijk om dat gesprek met elkaar te blijven voeren. Dus wordt het in de toekomst noodzakelijk om daarin te blijven investeren, dan zullen we daar goed een gesprek over blijven voeren. Op dit moment hebben we daar niks voor gereserveerd, financieel ook niet, maar ons is ook opgevallen, ook de gemeente Sittard-Geleen, overigens, dat het een kruispunt van betekenis is, dus wat dat betreft is dat een goed opgemerkt punt van u, wat ons als College ook al helder was. Dus er worden gesprekken over gevoerd met Sittard-Geleen en met VDL zelf, maar het maakt als zodanig geen onderdeel meer uit van het project, noch van de financiële middelen die daarvoor zijn gereserveerd. Ik kom bij de heer Bloi uit, de eerste vraag. Ja, GS heeft u toegezegd om u te informeren over de definitieve afrekening, die is nog afhankelijk van gesprekken die er op dit moment lopen met een aantal ministeries ten aanzien van de hoogte van de bijdrage die ze hebben toegezegd en ten opzichte van de veranderende omstandigheden. En zoals ik al zei, ik zal dat samen sturen met de verantwoording die ook de heer Zeedzen heeft gevraagd in zijn vragen. De gemeente Sittard-Geleen is aan zet wat betreft de realisatie van die 5,51 hectare. Het is ook aan hen om die afweging te maken hoe toekomstig beheer plaatsvindt en welke kosten daarmee zijn gemoeid. Als u daarin bent geïnteresseerd, dan kunnen we altijd nog even navragen bij de gemeente zelf hoe ze ertegenaan kijken en kunnen we dat op een later moment aan u doen toekomen. Dan had u nog de vraag gesteld over de keuze die we hebben gemaakt rondom de ontwikkeling en de meerwaarde die het oplevert voor Holtum, Nieuwstadt en de directe omgeving. Wat we ook al eerder hebben gerapporteerd, is dat we geen geschikte gronden konden vinden en ook niet konden verwerven. Daarom hebben we echt moeten kijken naar omringende gebieden. Dus we hebben echt wel de inspanningen gedaan om te bezien of dat daar kon. Dat lukte niet om verschillende redenen, en daarom vinden we het wel belangrijk dat het plaatsvindt, maar dat we wel buiten de kern gaan kijken zoals we eerder bedoeld hebben. U had ook een aantal vragen gesteld over de toekomstige ontwikkeling van de site. Daar zijn we nog over in gesprek om tot nieuwe doelstellingen te komen. Hier ligt natuurlijk de beëindiging van de status 'Groot Project', en we zullen het u separaat laten weten als er doelstellingen worden geformuleerd rondom de ontwikkeling van die site, wat dat dan zal betreffen. Op dit moment vinden er ook gesprekken plaats met de VDL hoe we dat met elkaar willen gaan inrichten, en we houden u daar uiteraard van op de hoogte. Daar waar het gaat om de openstaande verplichtingen houden u via de jaarcyclus op de hoogte. En u wordt ook ... En dat heb ik zojuist ook al beantwoord bij een aantal van uw collega's. Er is een toezegging uit een debat wat destijds met mevrouw Berghorst heeft plaatsgevonden: we stellen u halfjaarlijkse op de hoogte van de voortgang van de natuurcompensatie. Dan kom ik uit bij de nieuwe fractievoorzitter van de PVV, nogmaals van harte gefeliciteerd daarmee. U vroeg rondom de realisatie van de natuurcompensatie naar termijnen die daaraan zijn gekoppeld. Ik zei al zojuist in de

beantwoording bij de heer Bloi: dat is weer afhankelijk van de beschikbaarheid van de rollen die er zijn, dus er wordt hard aan gewerkt en er wordt naarstig naar gezocht. Dat wordt wel lastig voor ons om daar een heel concrete inschatting te maken van de planning, aangezien de ruimte in het gebied wel beperkt is, zoals ik al zei. Maar als u erop aandringt, kan ik altijd wel even teruggaan naar het cluster om te vragen of dat te voorzien is, maar dat is met de omslachtigheid zoals ik het zojuist heb beantwoord, dus echt een keiharde deadline of een keiharde planning is er niet op aan te geven. Maar er is een continu proces van het vinden van gronden om die natuurcompensatie te realiseren, dus daar ligt het zeker niet aan. Wat zijn de lessen voor de toekomst, voornamelijk op de gemaakte proceskosten? Was dit nodig? Terugkijkend, het was op dat moment wel een bewuste keuze van ons allemaal, zou ik willen zeggen, dat we die kosten gingen maken, in het vooruitzicht dat er natuurlijk een soort van economische activiteit behouden zou blijven van het gebied. En daar is destijds de keuze gemaakt, en dat zelfs zonder dat er sprake was van een bekende goal. Dus dat is een les die we met z'n allen moeten trekken als we het hebben over het maken van afspraken met elkaar, wanneer we komen tot het maken van bepaalde kosten, en dat maakt feitelijk onderdeel uit van de lessons learned als we het zo willen bekijken, ook van dit project, maar ook van heel veel andere projecten die we met elkaar doen. Dus we kunnen continu met elkaar bewaken dat we het op de goede momenten inzetten en zorgen dat we elkaar er ook scherp op houden. Dan kom ik uit bij de heer Loomans van Horizon. Wij voelen absolute verantwoordelijkheid, want dat was uw vraag, om ervoor te zorgen dat de natuurcompensatie zowel wettelijk als bovenwettelijk wordt gerealiseerd. En nogmaals, we zullen u daarvan op de hoogte houden, maar, zoals ik al zei, ook tegen de heer Bloi, we zijn wel naarstig op zoek naar locaties waar dat kan. Maar dat betekent niet dat we dat niet blijven inzetten om dat met elkaar te realiseren, hoe mogelijk ingewikkeld dat ook is als het gaat over het vinden van gronden. Dan heeft u nog een vraag gesteld over smeerolie. Dat ging ... Dat moet u zien in de toezegging die ik al heb gedaan, dus even met elkaar het gesprek aan te gaan over wat is er nou precies aan de hand, wat is nou het beeld van De Groene Sporenwolf als het gaat over de Provincie en de samenwerking daarmee. Dus die toezegging heb ik al gedaan. Dan had u nog een opmerking gemaakt. Ja, u raakt natuurlijk aan het Sterrebos. En er zijn natuurlijk bij u, vanuit uw perspectief, en ook voor ons natuurlijk, best wel wat ergernissen op de wijze waarop dat is gegaan destijds, wat ik in ieder geval goed begrijp. We willen dat niet wegpoetsen, helemaal niet zelfs. Wat wij daarin in ieder geval altijd belangrijk hebben gevonden, is dat er voldoende voor een compensatie komt, maar dat hebben we wel gemeend toen te rapporteren. Dat neemt natuurlijk niet het beeld weg wat sommigen van u of een aantal mensen specifiek hebben als het gaat om die kap van dat Sterrebos. Dat willen we helemaal niet wegpoetsen, willen we niet onbelangrijk maken. We willen het ook niet niet noemen. Wat wij heel belangrijk vinden, is dat we in ieder geval rondom die kap van het Sterrebos, rondom de economische ontwikkeling die destijds daar stond geprogrammeerd en waarom zaken zijn gebeurd zoals ze gebeurd zijn, er wel in ieder geval voor zorgen dat we onze afspraken nakomen rondom die natuurproblemen. En dat neemt helemaal niet de ergernis weg die er is, de ellende die sommige mensen voelen door de kap van dat bos. Dat willen we ook helemaal niet wegpoetsen in een rapportage als deze. Dus dat wil ik nog hier nog wel hebben gemeld. En wat het ook gewoon formeel betekent, en die vraag heeft u al gesteld, is dat wij erop zullen toezien dat die wettelijke en bovenwettelijke natuurcompensatie er dus ook gewoon komt. U heeft het zelf in uw eigen bijdrage gezegd. Daarmee neem je niet weg en kun je niet datgene wegnemen wat er is gebeurd, dat er een 200 jaar oud bos is gekapt. Dat gaat gewoon niet. Dat kunnen we niet terugbrengen.

De voorzitter: De heer Loomans, Horizon.

De heer Loomans (Horizon): U zegt heel mooi we willen het niet niet noemen, het Sterrebos, maar het staat ook inderdaad niet in de evaluatie. En 'niet niet', dan zou ik dus eigenlijk verwachten dat het wel in de evaluatie zou moeten, dus daar heb ik eigenlijk om gevraagd. Zou je niet op zijn minst daar een alinea toevoegen met het punt wat we daarvan hebben geleerd? En u heeft eigenlijk al gezegd dat u er in het vervolg beter op zal letten, maar leg het dan ook ergens vast dat het ook ergens terug te vinden is dat we dat voornemen hebben.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ik heb geen enkel bezwaar om dat op te nemen. Zoals ik het hier aan u uitleg, is gewoon zoals wij dat en zoals ik dat ook zie, voel, hoe je het wilt bekijken, dus dat is niet dat we het niet wilden noemen of zo. Dus, voorzitter, ik wil best een toezegging doen dat we dat gewoon op die wijze opnemen, en dan is dat hopelijk voor u in dit geval voldoende. Niet dat ik dat daarmee, nogmaals, de gevoelens die hier zijn rondom Sterrebos wegneem, maar dat is ook nooit de intentie geweest om dat op die manier zo te doen. Even zien. Mevrouw Berghorst, dat ging over de motie in 2020 die u had ingediend. Zoals aangegeven is de Provincie geen tegenstander in het realiseren van de verbinding over de N297. We hebben in de beantwoording van de brief aan De Groene Sporenwolf uiteengezet dat een dergelijke verbinding in ons eigendom en beheer komt. En ik heb natuurlijk goed gehoord wat de ... U zit mij een beetje ...

De voorzitter: Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): De motie die ik had ingediend, voorzitter ...

Gedeputeerde Satijn: O, ja. Nee, klopt.

Mevrouw Berghorst (PvdA): ... gaat niet over die verbinding, dus ik was even aan het bedenken waar u met die beantwoording naartoe ging.

Gedeputeerde Satijn: U heeft gelijk. Ik zat verkeerd te lezen.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Die reflectie ... Ja, ook hier. We kunnen elkaar natuurlijk aanspreken op zaken die destijds met elkaar zijn gewisseld. Ik denk dat we hier met elkaar ... Nogmaals, ik zit hier bijna zes jaar in dit dossier. U zit er nog veel langer in, bij wijze van spreken. Er zijn allemaal punten te noemen waarop je achteraf kunt zeggen: hadden we dat toen maar scherper bekeken met elkaar. Ik poets daar helemaal niks mee weg. Het is gelopen zoals het is gelopen. Uiteindelijk denk ik dat we goed gezien hebben waar we met elkaar nog scherper kunnen acteren, ook naar elkaar toe. Dus ja, ik snap de vraag om reflectie. Ik heb al, denk ik, in het begin ook zo breed mogelijk proberen aan te geven, zonder dat dat direct betrekking had op uw motie, waar we allemaal tegenaan zijn gelopen in dit project. En nogmaals, er zit politieke ideologie achter bij sommige vragen, er zit ook common sense achter, er zit soms ook politieke realiteitszin achter. Dat alles komt terug in een proces van zes jaar, waarin je initieel met z'n allen het

goede hebt bedoeld, en dat was destijds natuurlijk in het behoud van de banen waar mevrouw Smeets het over heeft gehad. Dat was het ultieme doel, en dat nog verder uit te breiden zodat er 6.000 mensen daar aan de slag zouden kunnen. Dat is niet gebeurd.

De voorzitter: Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, kijk, achteraf is het makkelijk, maar ik vraag me gewoon af wat daar nou gebeurt op het moment dat Statenleden, meerdere Statenleden van meerdere fracties vergadering op vergadering, sessie op sessie, gesprek op gesprek aangeven: we moeten ook werken aan een plan B. Het College zegt joa, is goed, maar dat blijkt eigenlijk een joa, joa, maar er gebeurt niet zoveel. Dus je kunt niet tegen ons zeggen, mevrouw Berghorst, dat doen we, daar zijn we over aan het nadenken, en dan nu, als we aan de eindevaluatie zitten, concluderen dat je daar toch te weinig rekening mee hebt gehouden. Dat verwondert mij. En Provinciale Staten heeft op dit dossier, denk ik, als ik terugdenk aan de periode tot 2018, tot het besluit in 2020, heel vaak met de beste bedoelingen geprobeerd om bij te sturen in dit dossier en ik denk dat we dat op een aantal punten ook goed hebben gedaan. En dan denk ik: College, even een punt van reflectie van dit Statenlid naar het College, u mag soms wel een beetje luisteren naar de gevoelens en sentimenten die er in zo'n vergadering zijn, zeker als die bij herhaling worden geuit. Dat doen wij niet omdat wij denken dat we het beter weten. Dat komt voort uit oprechte zorgen en met de beste bedoelingen voor Limburg. En het verwondert me gewoon dat we nu bij de evaluatie van dit mislukte plan moeten concluderen dat, onlangs dat Provinciale Staten meermaals heeft aangedrongen op een plan B, het College toch niet bezig was met een plan B, terwijl we nu uiteindelijk op scenario plan B zitten.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Naar feedback moet je altijd goed luisteren, heb ik geleerd, dus ik ga hier niet in het verweer en zeggen dat het niet zo is. Dat zou ook niet passend zijn. Ik weet alleen niet, als ik er zelf zo over zit na te denken, of hier een College zit wat daar niet gevoelig voor is of dat daar niet responsief op is. Volgens mij is dat wel zo, maar ik kan het niet helemaal beoordelen vanaf het moment dat u er mee bij betrokken bent geweest. En zeker, het was destijds ook natuurlijk onderdeel van een proces waar we natuurlijk ook met z'n allen afhankelijk waren van processen bij het bedrijf zelf zoals zij op dat moment, en de heer Sol dat ook terecht in zijn bijdrage forecast, als ik het zo mag zeggen. En daar heb je elkaar uiteindelijk ook in beet te pakken. We zitten hier in een vorm van lekenbestuur en dat geldt voor een deel ook voor het College, bij wijze van spreken, en zeker als het gaat om deze heel specifieke industrie. Soms heb je het ook te doen met de informatie die je op dat moment krijgt, en ook in de wetenschap dat dat waarschijnlijk de beste informatie is die er is als het gaat om de toekomstige mogelijkheden op die site, als het gaat om de economische vooruitzichten. Maar ik poets het helemaal niet weg, helemaal niet zelfs. Ik prijs mij ook altijd, dat hoort u mij ook met enige regelmaat zeggen, over deze commissie en over deze Staten als het gaat om de vorm van bijdragen die ze hebben op diverse projecten. Ik kan dat niet vaak genoeg zeggen, en dat zeg ik hier niet omdat u mij die vraag stelt, dat voorstellen, die ook van GS vaak op deze tafel belanden, veel beter de zaal uit gaan op het einde van een commissie. Dat is ook zo. Alleen, neem ik daarmee datgene weg wat er gebeurd is? Nee.

De voorzitter: Eerst een vervolgvraag van mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst: Kijk, begrijp me niet verkeerd. Het is echt makkelijk oordelen, en ik ga u hier ook niet verantwoordelijk houden voor uw voorgangers, maar wellicht is hier wel een les te leren. En ik denk dat de les die we hier met elkaar kunnen leren, is op het moment dat wij met veel gemeenschapsgeld een ondernemer proberen te helpen en wij met elkaar zien dat die ondernemer niet bezig is met plan B, wij wel bezig moeten zijn met plan B, omdat wij dat verplicht zijn aan de Limburgse belastingbetaler die die economische ontwikkelingen mogelijk maakt. En ik denk dat dat de les is die we met elkaar mogen leren, dat we daar, Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten, misschien in dit dossier wat scherper op hadden kunnen zijn en dat we dat dus voor de toekomst moeten onthouden dat we daar scherp op zijn.

De voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Satijn: Ik ben het met mevrouw Berghorst eens, maar ik zou het woord 'ondernemer' eruit laten. Ik denk dat we het altijd moeten doen, overal waar we met gemeenschapsgeld aan het investeren zijn. En of dat nou gaat over openbaar vervoer, of het gaat over ondernemen, het is altijd belangrijk om met elkaar scherp te blijven op de doelstelling waarop je dingen doet, dus ik ben het met u eens in de meeste brede zin van het woord.

De voorzitter: Een laatste vervolgvraag. Laten we wel even bij het actuele agendapunt blijven zonder de discussie te ver te verbreden.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Geen zorgen, ik ga het niet over het vliegveld hebben.

De heer Loomans (Horizon): Ik zat erop te wachten.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ik ben blij dat het College dit deelt, daar ben ik blij om. Maar toch zou ik ondernemers in algemene zin wel even willen verbijzonderen, want als het gaat om de publiek-private samenwerkingen die wij aangaan met ondernemers, soms zelfs niet eens vanuit een privaatrechtelijke rol, maar ook vanuit een publiekrechtelijke rol, dan zie ik dat zodra die publiek-privaatrechtelijke verhoudingen met elkaar worden gemixt, we dan soms denken: maar dat is aan de onderneming. Een ondernemer die onderneemt met gemeenschapsgeld of voor wiens onderneming de gemeenschap diep in de buidel tast, daar moeten wij richting die ondernemer specifiek scherp zijn op het brede plaatje, en dat is het punt wat ik hier wil maken. En ik deel met u dat we altijd scherp moeten zijn op het brede plaatje, maar ik constateer dat we dat bij een aantal investeringen waar publiek en private belangen door elkaar lopen, soms wel een beetje vergeten, en ik zou het College willen meegeven: laten we daar met elkaar scherp op zijn.

De voorzitter: Ik hoor geen vraag, dan ga ik even door naar de vraag van mijnheer Sol.

De heer Sol (GroenLinks): Dank u. Het is wel in aanvulling op, uiteraard ook. Kijk, mijn stelling is niet dat het College wegloopt voor de keuzes die zijn gemaakt. Mijn stelling is dat de evaluatie, zoals die is meegestuurd bij de stukken, ook gelet op de verwoording en het debatje wat we net hadden, voor mijn gevoel wat weinig zelfkritisch is. Er staat letterlijk: 'Het voornaamste risico, namelijk het uitblijven van nieuwe opdrachtgevers, is opgetreden, punt.' End of story. Dan denk ik van daar had wel een verdieping

op gerechtvaardigd kunnen zijn. En te meer daar, want we hebben het inderdaad in heel veel gevallen, of juist in dit soort gevallen, over ondernemers. Ondernemers zijn per definitie optimistisch, anders dan start je geen onderneming. Dus dat laagje moet je er altijd eerst even afschrapen, en ik denk dat we dat onvoldoende hebben gedaan.

De voorzitter: Ook dat was een statement, en ga ik volgens mij door naar de beantwoording van uw vragen. Aan u het woord. Er zijn geen vragen meer in deze eerste termijn. Dat betekent dat we overgaan naar de tweede termijn, waarvoor ik één minuut per fractie geef, en ik begin bij mijnheer Van Est, 50PLUS.

De heer Van Est (50PLUS): Nee, dank u, voorzitter, ik heb niks toe te voegen. Ik dank de Gedeputeerde voor de antwoorden.

De voorzitter: Mijnheer Kraa, Partij voor de Dieren.

De heer Kraa (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter, niks toe te voegen.

De voorzitter: Mijnheer Sol, GroenLinks.

De heer Sol (GroenLinks): Ja, het kan heel kort. Dank voor de toezegging. Ik hoop dat de uitnodiging van het College in ieder geval in goede aarde valt. Over de evaluatie hebben we het net al gehad. Wat de compensatie betreft, we moeten ons wel realiseren, Haeselaarsbroek is tien kilometer van de VDL-locatie af, dus we hebben wel ons best moeten doen. Ik ga nu geen sneer maken over Yard, daar hebben we al eerder over gediscussieerd, dat is even een gegeven, dat blijft bedrijventerrein, automotive, het zij zo. Laat ik het daarbij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Smeets, SP.

Mevrouw Smeets (SP): Dank, voorzitter. Ik ben heel blij, allereerst dat de VVD heeft gevraagd naar die goede monitoring, een van de ontwikkelingen op de VDL-site, want dat is nou precies waar ik zelf ook nog graag even op was teruggekomen. En wij zouden eigenlijk aan de Gedeputeerde willen vragen om daar toch halfjaarlijks over te rapporteren. Ik weet dat u heeft gezegd wij rapporteren zodra er nieuwe informatie is, maar we hebben toch best wel, u heeft, ik niet, een aanzienlijk bedrag daaraan besteed. We ronden dit nu op deze manier af, dan verwacht ik ook wel dat u ons één keer per half jaar op de hoogte houdt over die ontwikkelingen, en natuurlijk ook over die € 5 miljoen beschikbaar gestelde middelen voor natuurcompensatie die daarbij horen, en of die dan ook is gerealiseerd. Dus ik hoop dat u dat kunt toezeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mijnheer Zeedzen, BBB.

De heer Zeedzen (BBB): Ik houd het ook kort. Bedankt voor de, ik weet niet of het toezegging is, maar in ieder geval de belofte om het overzicht te sturen. En heel blij om te horen dat we het eens zijn dat de anterieure overeenkomst hier aan de wensen overliet. En ik denk dat we in SiS 4.0 ook hier met elkaar afspraken over gaan maken, dus ik ben blij met dit debat. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mijnheer Hanegraaff. Niet. Mijnheer Bloi? Niet, mijnheer Roso? Niet. Mijnheer Van Bijnen, PVV.

De heer Van Bijnen (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ten eerste, ik ben niet zo heel erg gelukkig met deze microfoons. Maar goed, ik hoor er niks van. Ik moet helemaal vooroverhangen, dus misschien kan dadelijk toch weer die andere microfoon terugkomen, als het gaat, of dat ding dichterbij geplaatst worden. Los daarvan, van het stuk zeker verder akkoord, maar wel natuurlijk met pijn in het hart. En we roepen GS nog op om in ieder geval ervoor te zorgen dat de rest van de sectoren in Limburg niet gesloopt gaan worden. En er werd net lacherig gedaan toen ik het betoog deed, maar uiteindelijk is het allemaal echt een gevolgd van maatregelen die in Brussel worden genomen, links activistisch beleid, wat leidt tot nu sluiting of uiteindelijk geen voortgang bij VDL. Dat wil ik jullie wel allemaal meegeven, want uiteindelijk komt alles daarvandaan, dus denk dan ook na over de toekomst, want anders krijgen we nog heel veel eindrapportages. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Bijnen. Mijnheer Loomans, Horizon.

De heer Loomans (Horizon): Dank aan de Gedeputeerde voor de toezegging, En ik hoop ook voor de inwoners van Nieuwstadt dat de twee openliggende puntjes naar behoren kunnen worden afgehandeld, dus dan heb ik het over de natuurcompensatie en de brug. Per slot van rekening zou hun omgeving natuurlijk in eerste instantie dramatisch veranderen door de uitbreiding van VDL. En nu dat niet doorgaat, krijgen ze een gratis defensielocatie, om het zo maar te zeggen, voor de deur. Dus ik kan me voorstellen dat daar af en toe de gevoelens in ieder geval alle kanten oplopen, dus laten we daar met voorzichtigheid mee omgaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Berghorst, PvdA? Niet. Mevrouw Wesseling, D66.

Mevrouw Wesseling (D66): Ik had ook nog een aantal vragen gesteld over de toekomst van VDL en hoe PS daarvan op de hoogte wordt gehouden, maar ik kan me op zich ook vinden in de toezegging waar mevrouw Smeets zojuist om vroeg.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan de Gedeputeerde voor de beantwoording in deze tweede termijn.

Gedeputeerde Satijn: Dank, voorzitter. Dank ook nogmaals aan de commissie voor het debatje, zoals de heer Sol het noemde. Ik denk dat dat goed was, ook in de aanscherping van hetgeen wat er staat en wat we met elkaar hebben bedoeld. Zoals we dat met elkaar zien, dan denk ik zeker als College dat ik kan zeggen: daar hebben wij in ieder geval nog qua intonatie iets aan kunnen toevoegen, denk ik, aan het gevoel wat er ook leefde bij een aantal van uw fracties. Voorzitter, ik vind het prima om de toezegging aan mevrouw Smeets te doen. Ik hoorde ook even de opmerking van de heer Sol over die natuurcompensatie, en ik snap zijn opmerking heel goed, alleen we doen dat in samenspraak met de gemeente, die heeft dat ook feitelijk zo aangemerkt. En we proberen het in ieder geval met elkaar te realiseren, en als dat het resultaat is, ben ik blij dat we het met elkaar kunnen realiseren. En dan snap ik heel goed dat u zegt van dat is natuurlijk verder af van het gebied dan wat wij met elkaar hadden

bedoeld, maar in ieder geval wordt er gecompenseerd, en dat vind ik een winstpunt in het totale perspectief, voorzitter, dus dank voor de bijdrage van uw Statencommissie. Ik beëindig hiermee mijn beantwoording.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde van deze tweede termijn gekomen. Er zijn al een viertal toezeggingen genotuleerd, waarvan ik er even een aantal nog probeer te herformuleren door u. **De eerste was in ieder geval dat de Provincie in gesprek gaat met De Groene Sporenwolf op enige termijn, en welke termijn mag ik ervoor noteren?**

Gedeputeerde Satijn: Wat mij betreft zo snel mogelijk, dus laten we zeggen dat we in ieder geval de uitnodiging binnen twee weken naar De Groene Sporenwolf sturen.

De voorzitter: Binnen twee weken een uitnodiging richting De Groene Sporenwolf.

Gedeputeerde Satijn: Wat mij betreft maandag, maar om even een perspectief te geven.

De voorzitter: Dat is prima.

Gedeputeerde Satijn: Ja.

De voorzitter: Dan heeft u iets gezegd, een toezegging gedaan over de rapportage in het vervolg. Hoe formuleren we deze?

Gedeputeerde Satijn: We hebben een toezegging gedaan op de ontwikkelingen van de site zelf. Dat is eigenlijk niet echt onderdeel vanuit het project wat hier ligt, en daar is gevraagd voor een halfjaarlijkse rapportage door mevrouw Smeets. We hadden al een rapportage over de natuurcompensatie toegezegd. Dat is geen nieuwe toezegging, voorzitter. Dat had ik destijds afgesproken met mevrouw Berghorst, betreffende het debat.

De voorzitter: Het gaat nu over de toezegging richting de BBB, de heer Bloi, over de ... [6:41:37].

Gedeputeerde Satijn: Ja, dat ging over de financiële afrekening, die sturen we, in ieder geval voor wat we weten op dit moment, ook binnen vier weken. En als er nog toekomstige afrekeningen komen, we hebben aangeven dat een deel van informatie er nog niet is, die zullen we dan toesturen wanneer die er is, afhankelijk van gesprekken met de ministeries. We zorgen in ieder geval dat die voor de Statenvergadering bij u ligt.

De voorzitter: Dan heeft u een toezegging gedaan over ...

Gedeputeerde Satijn: Ik zie mevrouw Smeets met een hand omhoog zitten, maar ik ...

De voorzitter: Naar mevrouw Smeets toe, inderdaad, en zou ik ook graag nog even geformuleerd willen zien.

Mevrouw Smeets (SP): Ik zal hem even helpen dan.

Gedeputeerde Satijn: Ja, u stak uw hand omhoog, dus ...

Mevrouw Smeets (SP): Ja, dat ging wel over die toezeggingen, voorzitter. Dus ik wilde, ik dacht ik help even met de formulering daarvan, want volgens mij heb ik gevraagd om een halfjaarlijkse toezegging over de ontwikkelingen, de nieuwe ontwikkelingen naar aanleiding van het besluit dat we een tijdje geleden hebben genomen over de herbestemming van de middelen voor VDL, waarbij wel die natuurcompensatie, die daar onderdeel van uitmaakt van dat besluit, wordt meegenomen, en dat hoort niet bij de toezegging die eerder al gedaan is, wat mij betreft.

Gedeputeerde Satijn: Ja, dat is correct.

Mevrouw Smeets (SP): Ja, dus die. Ja? Ieder half jaar. Dank u wel.

De voorzitter: En tot slot heeft GS ook de toezegging gedaan dat zij de lessen over de kap van het Sterrebos opneemt in de eindevaluatie die richting de Staten zal komen.

Gedeputeerde Satijn: Ja.

De voorzitter: Ik kijk even rond of daarmee alle toezeggingen zijn genoteerd? Dat is het geval, en daarmee komen we tot de vraag of u het Statenvoorstel behandelrijp vindt. Mag ik handen zien van degene die dat niet vindt? Daarmee kan ik concluderen dat het Statenvoorstel behandelrijp is. En mag ik ook handen zien op het moment dat u dit een bespreekstuk vindt. Ik zie twee, drie keer een hand, twee keer een hand voor een bespreekstuk, van GroenLinks en van Partij voor de Dieren. Dat noteren we zo, en daarmee kunnen we dit agendapunt afsluiten, waarvoor dank.

T9884: Gedeputeerde Satijn zeg toe dat de Provincie het bestuur van de Stichting De Groene Sporenwolf op korte termijn zal uitnodigen voor een gesprek over de door de Provincie gestelde eisen voor realisatie van een voetgangersbrug over de N297.

T9885: Gedeputeerde Satijn zegt toe PS te informeren over de verplichtingen die na beëindiging van het Groot Project 'Gebiedsontwikkeling uitbreiding VDL Nedcar' nog openstaan.

T9886: Gedeputeerde Satijn zegt toe dat in de bij het Statenvoorstel G-26-018 gevoegde eindrapportage alsnog aandacht wordt geschonken aan de kap van een deel van het Sterrebos.

T9887: Gedeputeerde satijn zegt toe PS halfjaarlijks te informeren over de besteding van de door PS beschikbaar gestelde middelen voor herpositionering van de VDL-site en voor de ontwikkeling van additionele natuur / vergroten van de leefbaarheid.

De commissiegriffier,

De voorzitter,

Weesepoel

Nijenhuis